

కుంటున్నాయి. నావలన్నీ మొగ్గలోకి చేరాయి తొలినావ చెలియలి కట్టు దాటింది. ఆ వెనుకనే ఒక్కొక్కవడవ నముద్రాన్ని వదిలి సదిలో ప్రవేశించింది. ప్రతి నావకు యిద్దరు ముగ్గురు జాలరులున్నారు. వారి ముఖాలు విజయగర్వంతో వెలిగిపోతున్నాయి.

వల్లెవడకులంతా వుల్కాహంతో యేటి దరికి వచ్చి మూగారు. గంవలెత్తుతున్న చేవలను చూచి మురిసిపోతున్నారు. ఆ గుంపులో ఓ వడుచు చుక్కల్లో చందమామలా వుంది. ఆ కన్నెలేడి కన్నార్చుకుంటా తిన్నగా నావల్లోకి చూస్తుంది, చూపుల్లో ఆత్మత అధికమైంది. మనసులో ఆందోళన ఆవరించింది.

'గంగతా!' ప్రక్కనున్న ముల్తెడు వను పిలిచింది.

'ఎందుకే?' పలికింది గంగమ్మ.

'మీయబ్బాయేడి? కనిపించలం లేదు' సిగ్గుతో చిన్నారి పెదవులు తలవటాయించాయి.

గంగమ్మకూడా కాస్తేపు నావలకేసి నిదానించింది. మగనిని పిలిచి అడిగింది. అందరిదృష్టి మరిడి మీదకు మళ్ళింది. 'ఎమయ్యాయడంటే యే మయ్యాయా?' ఎవరిమట్టుకు వారే ప్రశ్నించారు.

'మరిడియ్యతో వున్న గున్నయ్యతో చూడండి' గుంపులోనుంచి అన్నాడొకడూ గున్నయ్యకోసం చూశారు. అతగాడూ కూడా కనిపించలేడు. 'అయితే వడవ తప్పిపోయింటాది' అని అక్కటికి నిర్ణయించారు.

ఆ వలుకులు కన్నె రేతగుండెకు కలవర పరిచాయి. నిలువునా తనువు నిరయ్యింది. దుఃఖం ముంచుకు వచ్చింది.

'కంట తడిపెట్టుకు భాగమ్మా! వడవ దారి తప్పివుంటాది.'

'రేపు యేటకు యెళ్లతాంగా యొడకి వల్లుకోతాం' అబలకు అప్పటికి ధైర్యం చెప్పారు.

వడవ తప్పిపోయిందో! వడి వము ద్రంలో మునిగిపోయిందో!! మళ్ళి మరిడి. గున్నయ్యలను కళ్ళ చూస్తామన్నమాట వాళ్ళకు అనుమానమే!

సాయంత్రానికల్లా ఆ వార్త మట్టు ప్రక్కన వల్లెలకు సాకి పోయింది. ప్రక్క

న్నీ అనాడుపుకొండ ఎరుపెక్కింది.

ప్రతికోటికి మోలకువ వచ్చింది.

కడలి మునుగులోనుంచి కనుం కాంధ పుడు కమ్మ విప్పిడూ జలరాశినుంచి లేచిన నూర్యబింబం జలంలో మునిగి లేచిన వజ్రాని కాంతివదనంలా వుంది.

మాచువంతలో ప్రొద్దు జారెడు పైకి జరిగింది. చూపుల్లో కొంచెం కరకు పెరిగింది. తరణి అరుణ కిరణాలకొరడా మరుకు మనేసరికి కెరటాల తురగాలకు పురకల్లో మరుకు హెచ్చింది. పరుగున పురికి దరికి యెగురుతున్నాయి. ఎంతగా ప్రయత్నించినా దరణి పైకి డూకలేక మోకరిల్లి తిరివిగా కురగలు విడు

తున్నాయి.

ఉదయకాంతుల్లో అలల గంతుల్లో నముద్రం సంతోషాల మెరుగు దిద్దుకుని మురిసిపోతుంది. ఆ పొద్దు పొద్దుపుల్లో నముద్రమ్మీదకు వేటకు వెళ్ళిన నావలు కెరవావంతో ఎల్లగొడుగుల్లా లేస్తున్నాయి. వసురంలో వ్యూహము వచ్చిన విధంగా వడవలు సోగరంలో బారులు తీరి తేలియాడుతున్నాయి.

వండడితో యెగిరివడుతున్న తరంగాలపై వందెంతో పరుగిడుతున్న వితురం గాలలా దరికి దూసుకు వస్తున్నాయి నావలు. దరికి చేరేకొంది దూరదూరంగా వున్న వడవలన్నీ ఒక్కవారికి చేరు

వల్లెలో వున్న భాగము తల్లి మాణిక్యముకు ఈ కబురు వినే సరికి, ఇక కాలూ చేయూ ఆడలేదు. ఎలా వున్నది అలాగే వచ్చి కూతురు చెంత వారింది. తల్లిని చూచేసరికి భాగములో వున్న దుఃఖం గట్టుతెగి మరి పొంగింది. 'అమ్మా!' అంటూ తల్లి ఒడిలో కూలి పోయింది.

తల్లిని పట్టుకుని కూతురు, కూతుర్ని పట్టుకుని తల్లి గొల్లమన్నారు 'మాణిక్యదినా! పెద్దదానవు నువ్వే అంత యదైపోతే యెలా? పిల్లలన్నేదో పముదాయించాలిగాని, నువ్వు కూడా దాంతో పాటు ఏడుతున్నా కుమంటే అది మరి కెంతే తెలిస్తోతాది' పక్కంటి వుదుంరాలు వచ్చి మందలించింది.

'కడుపుతీపే ఆనుకో ఏం జేతాం! దిగుమింగకోవాలి.' 'నిద్దర బద్దకాన్నుంటే వడవ దారి తప్పంటాది.'

'భాగము తాడు గట్టిదైతే ఏదో మొగకు చేరుకుంటారు'

కరుగుపారుగమ్మలు మూగి శలోవిధంగా ఓదార్చారు. వారి మాటలు దుఃఖాన్ని కొంతవరకు శాంతపరిచాయి. పాపం భాగము యింకా తల్లి ఒడిలోనే తల దాచుకుని వెళ్ళి వెళ్ళి పడుతుంది.

'నాలుగు రోజులు గడిచాయి. రోజూ పముద్రంమీదకు వేటకు పోతున్నారు, వస్తున్నారు. కాని మరిడి నావ జాడ లేమీ దొరకలేదు. క్రింది మొగలో వార్కి పైమొగలో వార్కి కూడా కబురు అంద జేశారు. వారు ఏ జాడ దొరకలేదని తిరుగు కబురు పెట్టారు.'

రోజు రోజుకు భాగము వృద్ధయంతో అందోళన అధికమైంది. కూడు నోటికి పహించటంలేదు. తల్లి పూట పూటకు ప్రతిపూలి దగ్గర కూర్చుని మందలించేది. ఓ ముద్ద రెండు ముద్దలు అంతకన్న యొక్కవ నోటికి వెళ్ళేది కాదు 'పోయి నోళ్లతోటి పోతామేంటి! ఏదో ట్టుం చేసుకుని నాలుగు మెతుకులు తినాలిగాని' అని అప్పు డప్పుడు కసిరేది మాణిక్యము.

ఆ మాటకు అసలే నలిగిపోయివున్న భాగము పసిపూదయం ఎంత తల్లిడిల్లేదో ఆ తల్లికేం తెలుసు. గొడ్డలిపెట్టులా

తగిలిన ఆ మాటకు గుండె బ్రద్దలుకాగా కుమిలి కుమిలి యేడ్చేది.

భాగము ఆ రోజుకారోజు బాగా నీరసించి పోతుంది. కూర్చున్నకడనే కూర్చుంటుంది. నిలబడవోటనే నిల్చుంటుంది. ఎప్పుడూ తడియారని కళ్లతో ఎక్కడికో చూస్తూ, ఏదో ఆలోచనలో తేలుతూ వలాకుగా వుంటుంది.

వారం తిరిగింది. మరిడి గున్నయ్యల కోసం చూడటంలో అత్యంత తరిగింది. ఇక వారు పముద్రం పాలయ్యారనే నిశ్చయాన్ని వచ్చారు. తొందరలోనే మైల మాసివేయటాన్ని నిర్ణయించారు.

ఆ రోజు—

భాగము పాలట పరమశక్తువైంద. పడుచు మెడలోని నల్లపూసలు తెగి ఏటిలో ఏకమైనాయి. ముగ్ధ మొగమీద కుంకుమరేఖ రాలి నేలపాలైంది. చిన్నారి చేతుల గజాలు ముక్కలై మట్టిలో మట్టై నాయి. సంఘ నిబంధనలకు గురియై, స్త్రీకి అలంకారమలైన వనువు కుంకాలకు, వువ్వలకు, గజాలకు దూరమై రెమ్మలు విరిచిన పూలమొక్క అయ్యింది. ఆ ఘడియలో ఆమె శేకమనసు ఎంత బాధ పడివుంటుందో పాపం! చిత్రవధ చేసినా అంత బాధ పడివుండదు. ఏ వందల చిత్రవధల వ్యధనో అనుభవించి వుంటుంది.

* * *

'భాగీ...!భాగీ...!.....'మగత నిద్రలో వున్న భాగము చెవిలో తంబుర తీగలా మ్రోగింది.

ఉలికిపడి కనులు తెరచింది. ఏలచేది యెవరా? అని ఆలకించింది.

'అబ్బి!...ఈ మొద్దు నిద్ద రెప్పలుం చచ్చిందే? ... భాగీ!' ఈ సారి గొంతు కొంచెం గట్టిగా పలికింది.

వలుకు ఈసారి మెలకువలోనున్న ఆమె చెవిలో అమృతాన్ని చిలికింది. వృదిలోఅనం దాన్ని తెలికింది.

'ఆ గొంతు మావదే' మనసులో అనుకుని 'వత్తున్నా మావా!' వరుగున వచ్చి తలుపుతీసింది.

కారుమట్టు తొలగిన చందమామలా తళుకుమన్నాడు భాగము కనులలో మరిడి మావ. ఒళ్లం తా కళ్లుచేసుకుని తన మావకు ఎగాదిగా చూచింది భాగము.

మరిడి ముగంపిండా సత్య నిరక్షించి. ఆ నవ్వుతో వెన్నెల జల్లువడుతుంది. కిషకం రెప్ప వేయకుండా మావ మొగంలోనికి మాటిగా చూచింది.

'ఏం భాగీ! అలా మాత్తున్నావ్ గా మాపుల్లోనే చిలిపిగా ప్రశ్నించాడు మరిడి. ఆ మాపులో ఆమె ప్రతిఠిలుపు అనందంతో నిండింది. అనందాశ్రువులు పొంగాయి. కను కొలకల్లో నింతాయి ఉద్బిస ఉబలాటంతో శరీరం వత్తువజు గోలుపోయింది. కాళ్లు యిక నిలద్రొక్కలా పోయింది.

'మావా!' భావుమంటూ గడవబాత మరిడి గుండెలపైన వాలిపోయింది.

తూలిపోతున్న లతకు అతడు తడువై నిలవాడు. తరువుకు లత చుట్టుకు పోయింది. అనందంతో అధిరాలు కడతేడు. కౌగిలిలో కలుసుకున్న వృద్ధయూలు మూగగా మాట్లాడు కున్నాయి. తన్నయంతో కనులు మూతలుపడ్డాయి.

క్షణాలు గడిచాయి. మరిడికనులు విడిచాయి తన జాలిగుండెలో దాచుకున్న భాగము ముగాన్ని పుడుపుగా పట్టియెత్తి ఆ ముగంలోనికి ముద్దుగా చూశాడు. కలువ ముఖంలోనికి జాబిలి చూపులు నిలిపి నటులుండా మధుర నిరీక్షణ అతివ కనురేఖలో అనందాశ్రువులు యింకనూ ఆరలేదు. అవి నీటిబొట్టులు కావు. చంద్రదర్శనంతో కలువరేఖలో పొంగిన అమృతబిందువులు.

'ఇన్నాళ్లు నన్నదిలి ఎక్కడున్నావ్ మావా?' చంటిదానిలా గారం గుడిచింది.

సమాధానంగా మరిడి చేతిలో భాగము శేతబుగ్గలు ఫలిగిపోయినాయి. తొండ వళ్లలాంటి పెదవులు విమృశిస్తాయి. ముగాన్ని వంచి అనందంతో అండుకున్నాడు మరిడి.

'ఉండుమావా!' తెలిసిగ్గు కురిపించింది. సిగ్గులో కనులు వింత పొగనుశు వులుపుకున్నాయి.

'విన్నాదిలి నేనుండగలవా! అండుకేగా నడి సంద్రంలో సిక్కినా తప్పించుకుని నీవక్క వాలత' బుజ్జగించాడు

'ఇంనుంచి నన్నంటిగా ఒదిలి మవ్వ క్కడికి యెల్లొద్దు మావా!... తేల అయ్యింది భాగము.

'అయితే మరి పొట్టులోకి జువ్వెలా కొల్పాది?' చిలిపిగా వచ్చాడు మరిది.

సమాధానం తోచక అమాయకంగా చూచింది భాగమ్మ.

'పిచ్చిపిల్లా! వగలనకుండా శేర్తి రనకుండా కూడా గుడ్లకోసం దేవుల్లాడు కునే మనలాంటోళ్లకు ఇక్కడ కొప్పురం సేయ్యాలంటే ఎడబాటు తప్పదు.'

'మరెక్కడ తప్పతుంది మావా?'

ఉత్సాహంతో అడిగింది.

'ఇన్నాళ్లు నేనున్నవోట. అక్కడ వుంది లేదూ అన్న బెంగలేదు. ఎప్పుడూ నంతోసంగా గంతులయ్యొచ్చు ఎంత అడినా పాడినా అసూయ వడేనాళ్లే లేరు.'

ఉచిరుగా చెప్పాడు

'బతే ఇంకనే అక్కడికే పోదాం' మగువ మనసు సంబరపడింది

'ఇప్పుడే పొగాం భాగీ!' భాగమ్మ చేయి అందుకుని దారిచీకాడు మరిది.

సంతోషంతో మాన జంటను నడిచింది భాగమ్మ

అళ్ళబు అనందంలో పొంగిపోతూ గాయి

అడుగులు బేలికగా ముందుకు పొగాయి

శిన్నగా ఊటిబడ్డకు చేరారు వెన్నెల

దాటి జూతినైలో కాటానేసికి వారి

కాళ్లు శేడిగంతులు గంతాయి చల్లని

కడలి గర్భంలో కాపురం

వెన్నెలలో యిసుక తిన్నెలలో అలా జంటగా గంతుతుంటే, మల్లె పువ్వుల్లాంటి వలు వల్లో మేనులు లాచుకున్న ఆ మిథునం స్వేచ్ఛగా తిరుగాడుతున్న హంసల జంటలా వుంది.

ముందు తాను నావమీదకు దూకాడు మరిది. చేయి అందించి భాగమ్మను లాగాడు. ఆ పూవుకు వచ్చి ఆమె మరిడిగుండెలపై బడింది. మళ్ళీ వారిమేనులు అల్లుకు పోయాయి మోముల నవ్వులు పూచాయి.

కడలింది నీటిలో తెడ్డు. వడలింది వడవ ఒడ్డు.

శుక్లవక్ష ద్వారక చంద్రుడు చక్కగా నవ్వుతున్నాడు. మ బ్బు లే వీ అడ్డులేని మూలంగా ఆ నవ్వులను అడ్డుకునే మొన గాడు శేకసోవటంచే ఎడతెరపే లేకుండా జలుతున్నాడు. ఆ నవ్వుల్లో ప్రకృ తిఅంతా వెండిమెరుగు పెట్టినట్లు మెరుస్తుంది.

తెడ్డుపూవుతో నావ ఒక్కొక్క అడుగే ముందుకు దాటుతుంది. మరిది తెడ్డువేస్తు వ్వాడు భాగమ్మ ఎదురుగా కూర్చుంది. ఓసారి పైనున్న చందమామవంక చూచింది. ఓసారి సదననున్న మరిడిమావకేసి చూచింది

కోమలి మదిలో అనురాగం మూసిరింది. కోకిల కంఠం కూనిరాగం తీసింది.

'పైనున్న చందమావ వక్కనా మరిడిమావ రెప్పవెయ్యక నన్ను నిక్కినిక్కి మాత్తుంటే పెప్పరావి సిగ్గేదో కప్పి ముంచెత్తింది 'చందమావ ఎన్నెల్లో మరిడిమావ నవ్వుల్లో మోడైన నా బతుకు మళ్ళీ సిగురించింది'

పాట నిలచింది. వడవ నముద్రాన్ని సమీపించింది. మరిడి మావ పరాకు విడిచి చురుగ్గా తెడ్డు వేయసాగాడు. ఒక్క పూవులో వడవ నదిని దాటి ఉదధిలోనికి దూకింది. మదించిన ఏనుగుల్లా గోల చేస్తూ పరుగున వస్తున్న కెరటాలను మెలకువగా దాటిస్తున్నాడు.

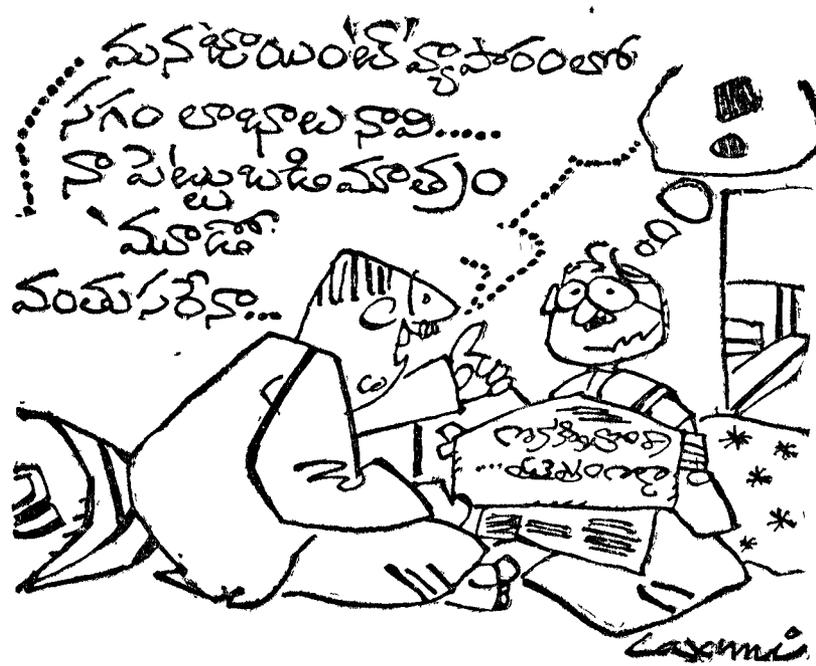
నావ కెరటమ్మోదకు ఎగసినప్పుడు ఆకాశాన్ని అందుకున్నంత అమభూతి. అంతలోనే సాతాశానికి దిగిపోతున్నామేమో అన్న భీతి. వడవ, ఒక్కొక్క కెరటాన్నే దాటుతూ దరికి దూరవహిస్తుంది. దరి దూరమయ్యే కొలదీ అలల విజృంభణ నన్నగిల్లింది. చిరుగంతుల్లో ప్రకాంతంగా వున్న కడలి మధ్యన వడవ ఉయ్యాల లూగుతూ తేలుతుంది.

'బయట అంత అల్లరిచేసే ఈ వల్లం మయాన ఎంత చల్లగావుంది మావా!' ఉల్లాసంగా ఊపిరి వదలింది భాగమ్మ.

'మంచివాళ్లు తీరే అంత. మాటల్లో కరుకుపున్నా మనసులు వెన్ను ఉల్సాహంగా మరిడి పెదవులు కదిలాయి.

కలికే కనులు అనందంతో దళదళల కేసి మిలమిల మెరిశాయి. అకాశం చుట్టూ నీటిలోన్ని దిగిపోయింది. చుక్కలతో మెరిసిపోతూ ముత్యాలవరదా దిగవేసి నట్లుంది. సాగరగర్భం ఆ దంపతులకు అందాల మందిరంలా వుంది. మెల్లగా పూగు తున్న నావ ఊయల మంచంలాగుంది. మధుర స్మృతులతో మనసులు మైమరి చాయి

'మావా!' అమరాగంతో మగని ఒడిలో

పోలిపోయింది మనకు. 'విప్రుడూ ఇక్కడే వుండిపోతాం' అమరాంకం తీగపై మోగింది. 'ఇలా ఇంటిగా కలకాలం ఈ సంక్రమణ యూనే కాపుర ముండిపోదాం.' వెళ్ళని కొగిరిలో బిగించాడు మరిడి.

* * *

త్రుళ్ళివడి లేచింది భాగమ్మ. అప్పుడు ఆమె ముగం కళకళ లాడుతుంది. కళ్ళు నులుముకుని చుట్టూ కలియ జూచింది. అ క్షణంలో ఆమె వదనం వెలవెల బోయింది. తను మామూలుగా నేలమీద తల్లి ప్రక్కనే వడుకుని వుంది. ఓ క్షణం మనో దృష్టి చెనుకకు మళ్ళించి 'అంతా కలా!' అనుకుని భారంగా గాలి వీల్చి విడిచింది. ఇంకా ఆమె హృదయం ఊహల్లోనే ఊగిన లాడుతుంది.

దిగులుగా వున్న ఆమె ముగంపై గజా లున ఎండుకో చిరునగవు వెలసింది. నవ్వు తూనే పైకి లేచింది. ఒళ్ళు తెలియ కుండా నిద్రపోతున్న తల్లి ముఖంలోనికి ప్రేమగా చూచింది. మాపులోనే కళ్ళల్లో నిళ్ళు తిరిగి నేలకు రాలాయి. 'నేను మావను వాదిలి వుండలేను. నేనూ మావనొద్దే పోతాను' మనసులోనే గొణుగుకుంది.

గుండె దిటవు చేసుకుంది. కళ్ళ నిళ్ళు తుడుచుకుంది. గుమ్మంకేసి అడుగువేసింది. గడియ తీస్తున్నప్పుడు ఆమె చూపులు అకులు రాలిన మోడుల్లావున్న బోడి చేతుల పైస. బడ్డాయి. మనసు చివుకుమంది. గిర్రున వెనుకకు తిరిగింది. చిలక్కొయ్యకు ప్రేలాడుతున్న పూసలపేరు తీసి రెండు ముక్కలు చేసి బోడిచేతులకు చుట్టబెట్టు కుంది. అద్దం అందుకుని నీడ చూచు కుంది. నెలబాలుడు కనరాని కాళరాత్రిలా వుంది మొగం. సెలయేరు కరువైన విడారిలా వుంది మెడ. కుంకుమరేఖ లేని ముఖాన్ని, మంగళసూత్రం లేని కంఠాన్ని చూచుకునేసరికి కనుకొలుకుల్లో నీళ్ళు నిలచాయి. కుంకుమబరిణ తీసి నుదుట బొట్టు పెట్టుకుంది. ననుపుకోమ్ము డాలాన్ని ముడివేసి మెడలో కట్టుకుంది. ఆ క్షణంలో సుమంగళి అయ్యింది.

కాసారి అద్దంలో చూస్తుంది. ముసిగా నవ్వుకుంది. ఈ పట్టు ఉత్సా హంతో గుడిసెడు దాటింది. మనసు తేలిక వడింది.

అప్పటికి చంద్రుడు వడమటి దిక్కు వాలుతున్నాడు. నెన్నో వుప్పవుల్లో వుంది. ఎక్కడా ఏ అరికిడి లేదు. ప్రకృతి అంతా కునుకు తీస్తుంది.

పైట చెంగును నెత్తమీదకు తీసుకుని మునుగు కప్పుకుంది. మెల్లగా అడుగులు

వేస్తూ వల్లెను దాటింది. కలా ఒట్టుకు నవ్వుంది. వదనం దలిసి కట్టెవున్నాయి. ఓ వదివడు తొక్కింది.

తాడు వదిలింది. తావ కరగింది.

నముద్రం చంద్రుమను అందుకోవా లనే పుల్లకంలో సొంగిపోయింది.

భాగమ్మ మరిడి మామను నేలలోనాలనే పులలాటంతో సొంగిపోయింది.

వదన వెలియుకట్టే దాటింది. కడలి గర్భంలోకి దారితీసింది. ●

భరించలేని బాధా? మిక్కిలి శక్తివంతమైన నివారణనివాడెందో

సాల్ బాస్

అదే! రంగురంగుల మాత్ర అదే!
 తలనొప్పి, జలుబు, ఒంటినొప్పలు,
 పంటినొప్పి, కండనొప్పలు, ప్లు.
 సాల్ బాస్ ఒక్కటే శక్తివంతమైన రంగురంగుల మాత్రలనిజ్ఞాపకం వుంచుకోండి

